

Klasa: 034-08/2014-01/478
Urbroj: 580-07/26-2015-002
Zagreb, 23. siječnja 2015.

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti
dr.sc. Dražen Lučić, predsjednik Vijeća

Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9
10110 Zagreb

Predmet: Analiza tržišta završavanja glasovnih poziva u vlastitoj mobilnoj mreži

- zahtjev HAKOM-a
- mišljenje; dostavlja se

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) zaprimila je 19. prosinca 2014. zahtjev Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) kojim traži mišljenje Agencije o zaključcima iz prijedloga odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta završavanja glasovnih poziva u vlastitoj mobilnoj mreži, određivanju operatora sa značajnom tržišnom snagom i određivanju regulatornih obveza operatorima sa značajnom tržišnom snagom čiji je sastavni dio pripadajući dokument analize tržišta. Pri tome, na temelju članka 54. stavka 5. Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine, broj: 73/08, 90/11, 133/12, 80/13 i 71/14; dalje: ZEK), HAKOM traži mišljenje u svezi utvrđivanja mjerodavnog tržišta.

Agencija je izvršila uvid u dostavljeni prijedlog odluke te je na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: Mladen Cerovac, mag.iur., Vesna Patrlj, dipl.iur., zamjenica predsjednika Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, Denis Matić, dipl.iur., mr.sc. Ljiljana Pavlic i mr.sc. Tatjana Peroković, članovi Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, u smislu članka 25. stavka 1., članka 30. točke 10. i članka 31. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (Narodne novine, broj 79/09, 80/13; dalje: ZZTN), sa 4/2015. sjednice, održane 23. siječnja 2015. donijela sljedeće

M I Š L J E N J E

Zaključci iz prijedloga odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta završavanja glasovnih poziva u vlastitoj mobilnoj mreži, određivanju operatora sa značajnom tržišnom snagom i određivanju regulatornih obveza operatorima sa značajnom tržišnom snagom, u odnosu na utvrđivanje mjerodavnog tržišta na temelju članka 54. ZEK-a, nisu u suprotnosti s odredbama ZZTN-a.

Obrazloženje

HAKOM je, sukladno članku 52. ZEK-a, proveo postupak analize tržišta završavanja glasovnih poziva u vlastitoj mobilnoj mreži (dalje: mjerodavno tržište). Rezultat analize tržišta je prijedlog odluke kojom se utvrđuje da je mjerodavno tržište podložno prethodnoj regulaciji, utvrđuju se operatori sa značajnom tržišnom snagom na mjerodavnom tržištu i određuju se regulatorne obveze operatorima sa značajnom tržišnom snagom (klasa: UP/I-344-01/14-03/08, urbroj: 376-11-14-2 od 17. prosinca 2014. godine; dalje: Prijedlog odluke). Sastavni dio Prijedloga odluke je dokument HAKOM-a „Analiza tržišta završavanja glasovnih poziva u vlastitoj mobilnoj mreži“.

U postupku javne rasprave, HAKOM je Agenciji dostavio Prijedlog odluke sa zamolbom za davanjem mišljenja o zaključcima HAKOM-a u rečenom Prijedlogu odluke, a u odnosu na određivanje mjerodavnog tržišta.

Uvidom u Prijedlog odluke, Agencija je utvrdila kako je HAKOM u provedbi postupka analize tržišta vodio računa o primjeni europskih direktiva na području elektroničkih komunikacija, a koje su implementirane u hrvatsko zakonodavstvo kroz ZEK. Riječ je o Preporuci Europske komisije o mjerodavnim tržištima podložnima prethodnoj regulaciji („*Commission Recommendation of 9 October 2014 on relevant product and service markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services*“, Službeni list, 11.10.2014., L 295/79; dalje: Preporuka) i Smjernicama Europske komisije o analizi tržišta i utvrđivanju značajne tržišne snage sukladno zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge („*Commission guidelines on market analysis and the assessment of significant market power under the Community regulatory framework for electronic communications networks and services*“, Službeni list, 11.7.2002., C 165/6; dalje: Smjernice).

Navedena Preporuka i Smjernice određuju da se mjerodavno tržište i ocjena značajne tržišne snage operatora na mjerodavnom tržištu utvrđuju sukladno načelima prava tržišnog natjecanja.

Mjerodavno tržište u dimenziji roba ili usluga obuhvaća sve one proizvode i usluge koji su međusobno zamjenjivi, ne samo u smislu njihovih objektivnih značajki na temelju kojih zadovoljavaju potrebe potrošača, njihove cijene ili njihove namjene, već i u smislu konkurentnosti i/ili strukture ponude i potražnje na promatranom tržištu. Prilikom utvrđivanja mjerodavnog tržišta, potrebno je obuhvatiti one proizvode ili usluge koje krajnji potrošači smatraju međusobno zamjenjivima. U tom smislu, u postupku određivanja mjerodavnog tržišta, pored analize značajki samog proizvoda ili usluge, njihove cijene i namjene, potrebno je analizirati zamjenjivost proizvoda ili usluge na strani potražnje i zamjenjivost proizvoda ili usluge na strani ponude.

Uvidom u Prijedlog odluke, Agencija je utvrdila kako je HAKOM pri određivanju granica mjerodavnog tržišta u dimenziji usluga, polazio od utvrđivanja zamjenjivosti usluga na strani potražnje na maloprodajnoj razini te zamjenjivosti na strani ponude i potražnje na veleprodajnoj razini.

Kao dodatni čimbenik koji utječe na određivanje mjerodavnog tržišta u dimenziji usluga, HAKOM je analizirao tehnološku neutralnost predmetne usluge u odnosu na tehnologije putem kojih operatori imaju mogućnost pružati svoje usluge. Pri tome je HAKOM analizu tehnološke neutralnosti proveo uz primjenu načela pogleda u budućnost.

U odnosu na mjerodavno tržište u zemljopisnoj dimenziji, HAKOM je zaključio kako je zemljopisna dimenzija nacionalni teritorij Republike Hrvatske. Takav zaključak HAKOM temelji na određenim pokazateljima koji se u bitnome odnose na pokrivenost mrežom te pravni i regulatorni okvir. Tako utvrđeno mjerodavno tržište sukladno je mjerodavnoj Preporuci i Smjernicama.

Slijedom navedenoga, zaključci iz Prijedloga odluke u odnosu na utvrđivanje mjerodavnog tržišta na temelju članka 54. ZEK-a, nisu u suprotnosti s odredbama ZZTN-a.

Nadalje, Agencija navodi kako je predmetno mjerodavno tržište navedeno u aneksu Preporuke kao jedno od tržišta koja su podložna prethodnoj regulaciji. Drugim riječima, Europska komisija je zaključila kako su na tom tržištu kumulativno zadovoljena tri mjerila te u skladu s tim zaključila kako je predmetno tržište podložno prethodnoj regulaciji.

Zaključno, HAKOM je postupak analize predmetnog tržišta proveo sukladno ZEK-u. Agencija pak u konkretnim postupcima vezanim uz poduzetnike koji djeluju na tržištu elektroničkih komunikacija, u svakom pojedinom slučaju individualno utvrđuje mjerodavno tržište u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja čija primjena je u nadležnosti ove Agencije, koje se ne mora nužno poklapati s mjerodavnim tržištima koja je HAKOM utvrdio *ex ante*.

Predsjednik Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag.iur.